

POLITICI ALE BNR

În contextul accelerării integrării euro-atlantice

Mugur Isărescu
Guvernatorul BNR

Noiembrie 2002

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

SUMAR

- I. Conexiuni între politicile BNR și dezvoltarea economiei românești
- II. Măsuri de reglementare bancară și supraveghere
- III. Măsuri privind modernizarea sistemului de plăți
- IV. Contribuția BNR la negocierea captolelor de *acquis* comunitar

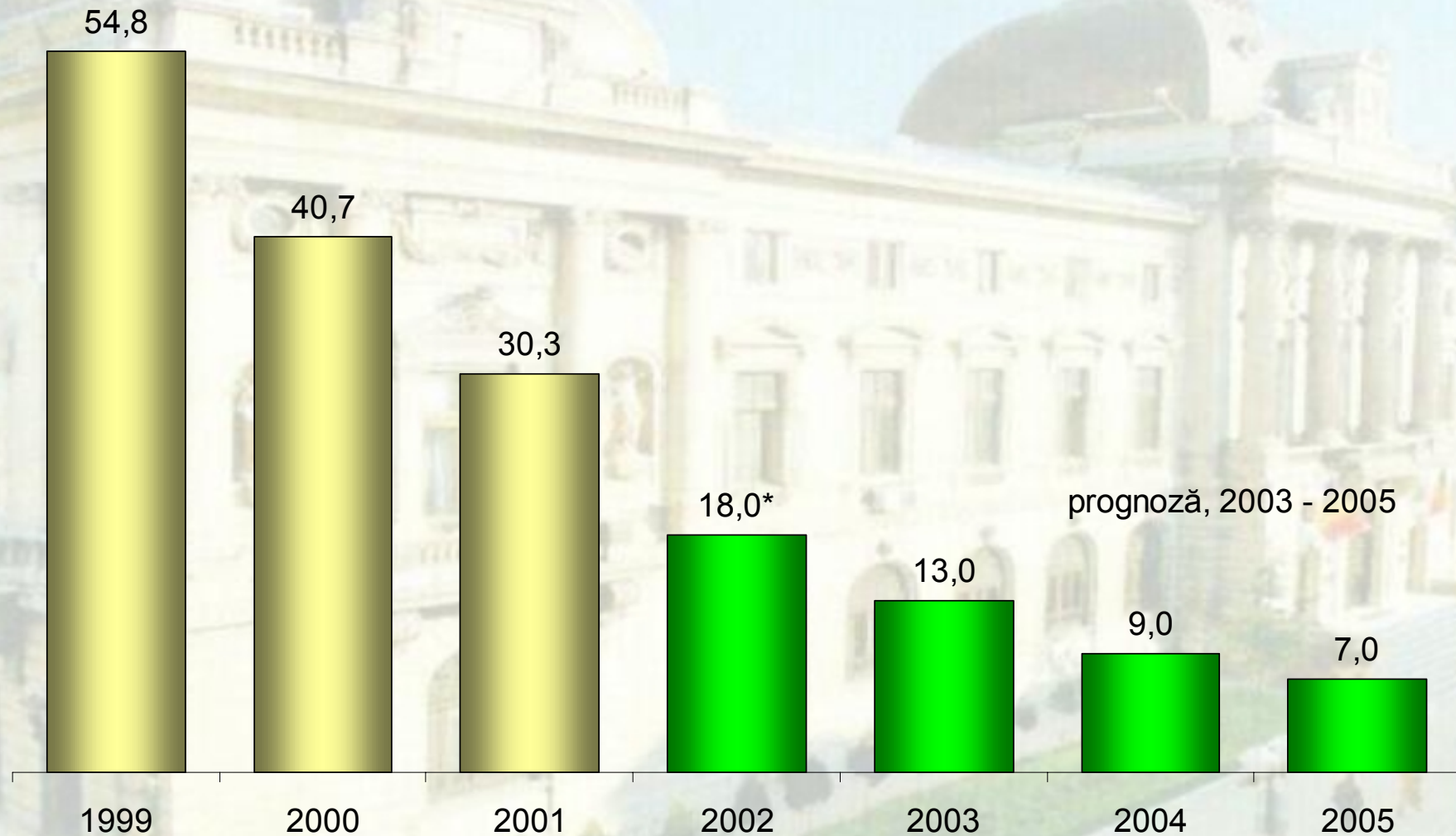
I. Conexiuni între politicile BNR și dezvoltarea economiei românești

1. Reducerea inflației

- ✓ Ritmul dezinflației trebuie să fie realist:
 - armonizat cu ritmul de ajustare a economiei reale; în caz contrar, procesul dezinflaționist devine nesustenabil pe termen mediu, existând pericolul unei evoluții în “dinți de fierăstrău”;
 - să țină seama de diferențialul de inflație față de zona euro datorat prezenței efectului Balassa – Samuelson (evaluat în țările aflate în proces de aderare la 1-4 puncte procentuale peste inflația de bază).
- ✓ Atingerea obiectivului unei inflații sub 10 la sută în 2004, stabilit în Strategia națională de dezvoltare a României pe termen mediu, este posibilă prin continuarea unui set de politici adecvate.

Rata inflației

IPC; dec./dec.

Sursa: Institutul Național de Statistică

*) estimat

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

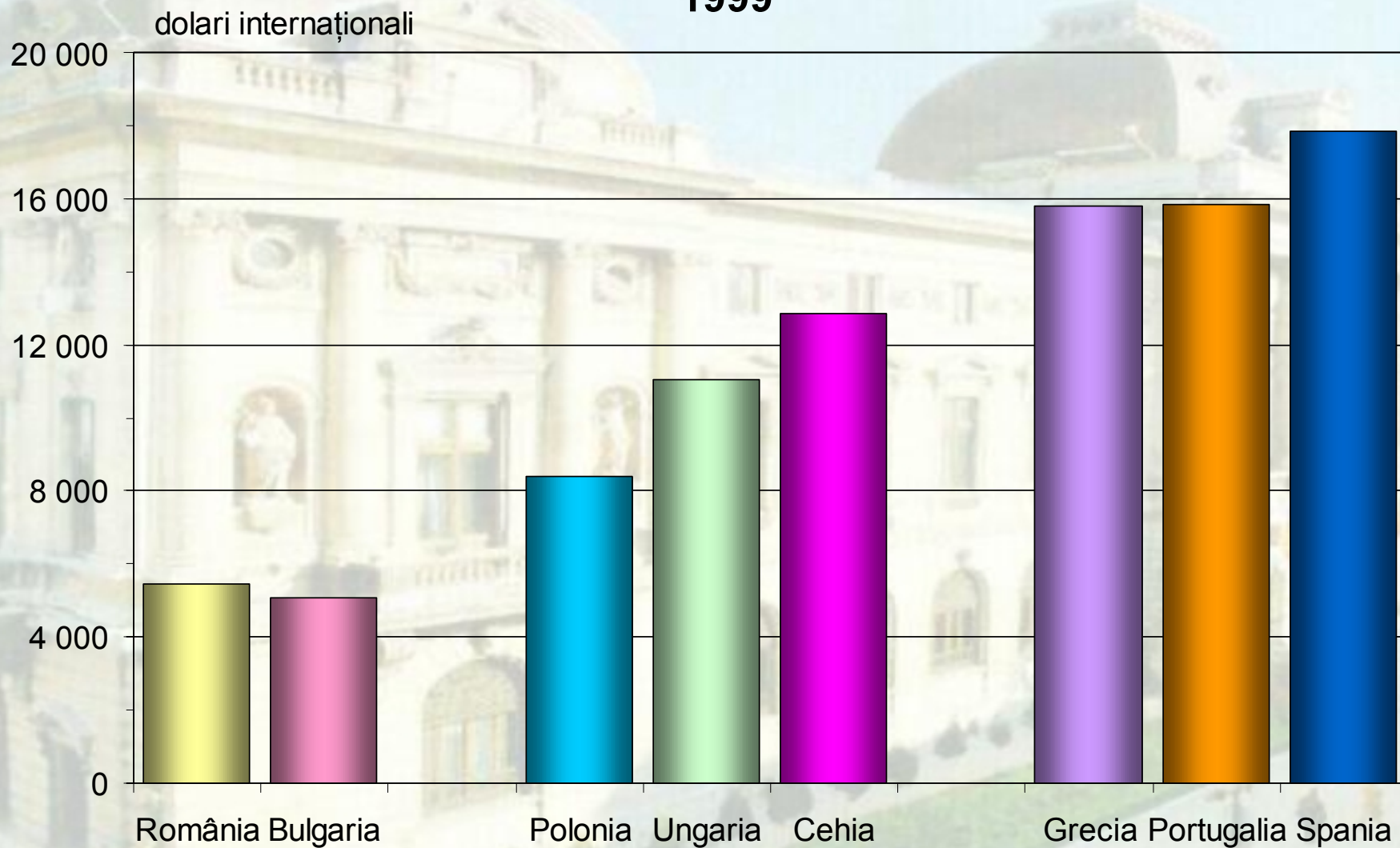

I. Conexiuni între politicile BNR și dezvoltarea economiei românești

2. Politica monetară în perspectiva integrării europene

- ✓ Un obiectiv central al politicii monetare îl reprezintă asigurarea treptată a convergenței nominale și a convergenței reale cu țările membre ale UE;
- ✓ Convergența nominală constă în îndeplinirea criteriilor de la Maastricht privind:
 - inflația
 - cursul de schimb
 - sustenabilitatea poziției fiscale
 - dobânzile la obligațiunile pe termen lung;
- ✓ Convergența reală constă în apropierea veniturilor pe cap de locuitor;
- ✓ O măsură de politică monetară capabilă să stimuleze atât convergența nominală, cât și convergența reală este aprecierea în termeni reali a monedei naționale.

Produsul Național Brut pe locuitor* 1999

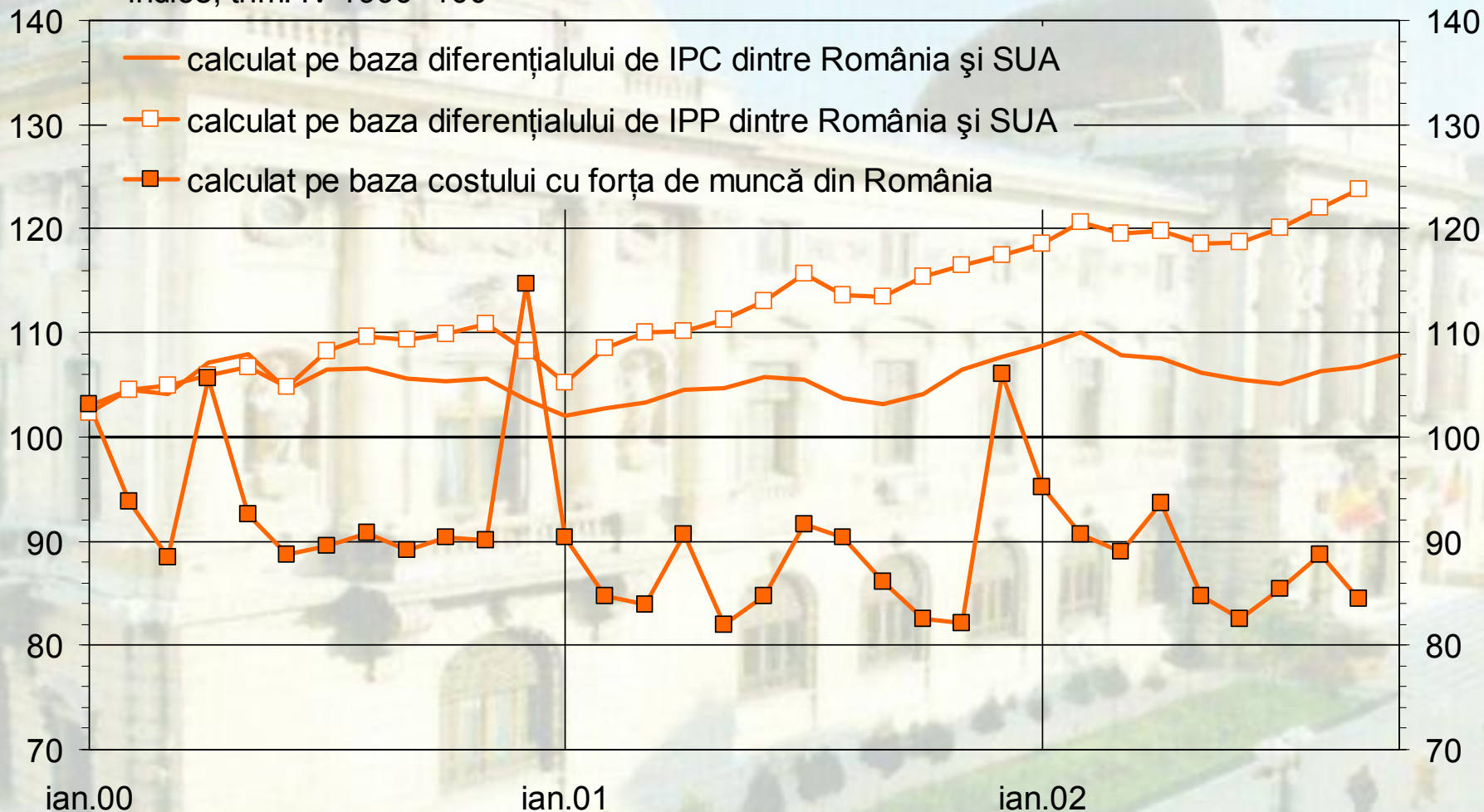

Sursa: Institutul Național de Statistică

*) calculat pe baza parității puterii de cumpărare

Cursul de schimb mediu real al leului față de coșul de valute (40%USD+60%EUR)

indice, trim. IV 1999=100

Sursa: Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României

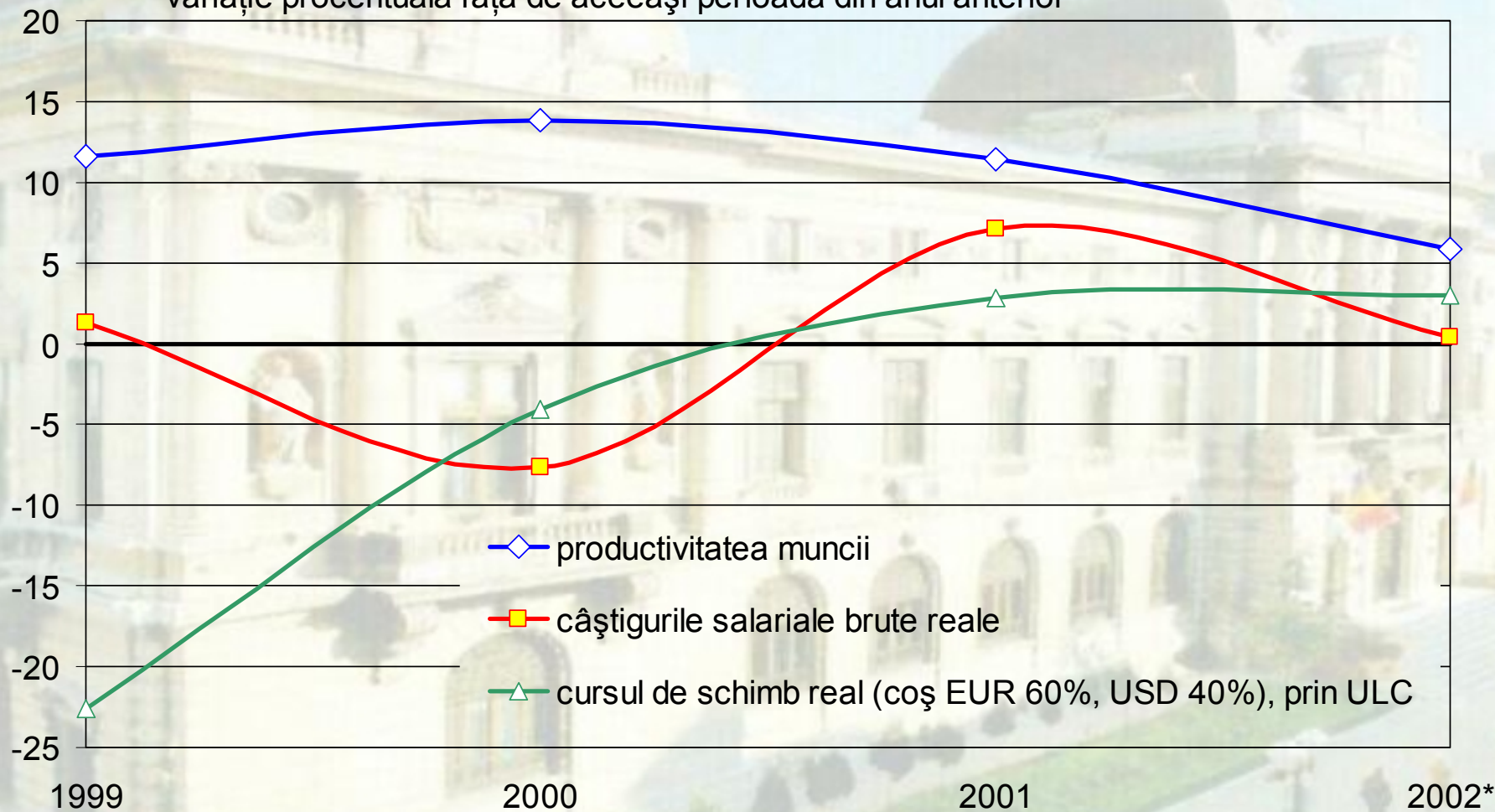
I. Conexiuni între politicile BNR și dezvoltarea economiei românești

3. Aprecierea în termeni reali a leului

- față de un coș implicit format din 60% euro și 40% dolar;
- consecvență în ultimii 3 ani: 2,4% în 2000; 4,0% în 2001; 2-3% în 2002 (dec./dec.);
- condiționată de devansarea creșterii salariilor reale de către creșterea productivității muncii.

Câștigurile salariale reale, productivitatea muncii în industrie și cursul de schimb real

variație procentuală față de aceeași perioadă din anul anterior

*) ian.- sep.

Sursa: Institutul Național de Statistică; calcule efectuate de Banca Națională a României

I. Conexiuni între politicile BNR și dezvoltarea economiei românești

4. Țintirea directă a inflației (1)

- ✓ O nouă strategie de politică monetară pentru România, superioară țintirii agregatelor monetare și a cursului de schimb;
- ✓ **Avantaje:**
 - permite dezinflația cu costuri moderate;
 - oferă o ancoră pentru expectațiile inflaționiste;
 - toate instrumentele de politică monetară sunt utilizate pentru atingerea obiectivului fundamental al BNR – stabilitatea prețurilor;
 - reprezintă un regim flexibil și transparent (“discreționism limitat”).

I. Conexiuni între politicile BNR și dezvoltarea economiei românești

4. Țintirea directă a inflației (2)

✓ Cerințe:

- sistem financiar bine dezvoltat;
- atenuarea dominanței fiscale;
- deficite fiscale mici;
- reducerea probabilității de producere a unor șocuri prin accelerarea reformelor structurale;
- creșterea credibilității băncii centrale și a transparenței deciziilor de politică monetară;
- sprijin din partea publicului.

I. Conexiuni între politicile BNR și dezvoltarea economiei românești

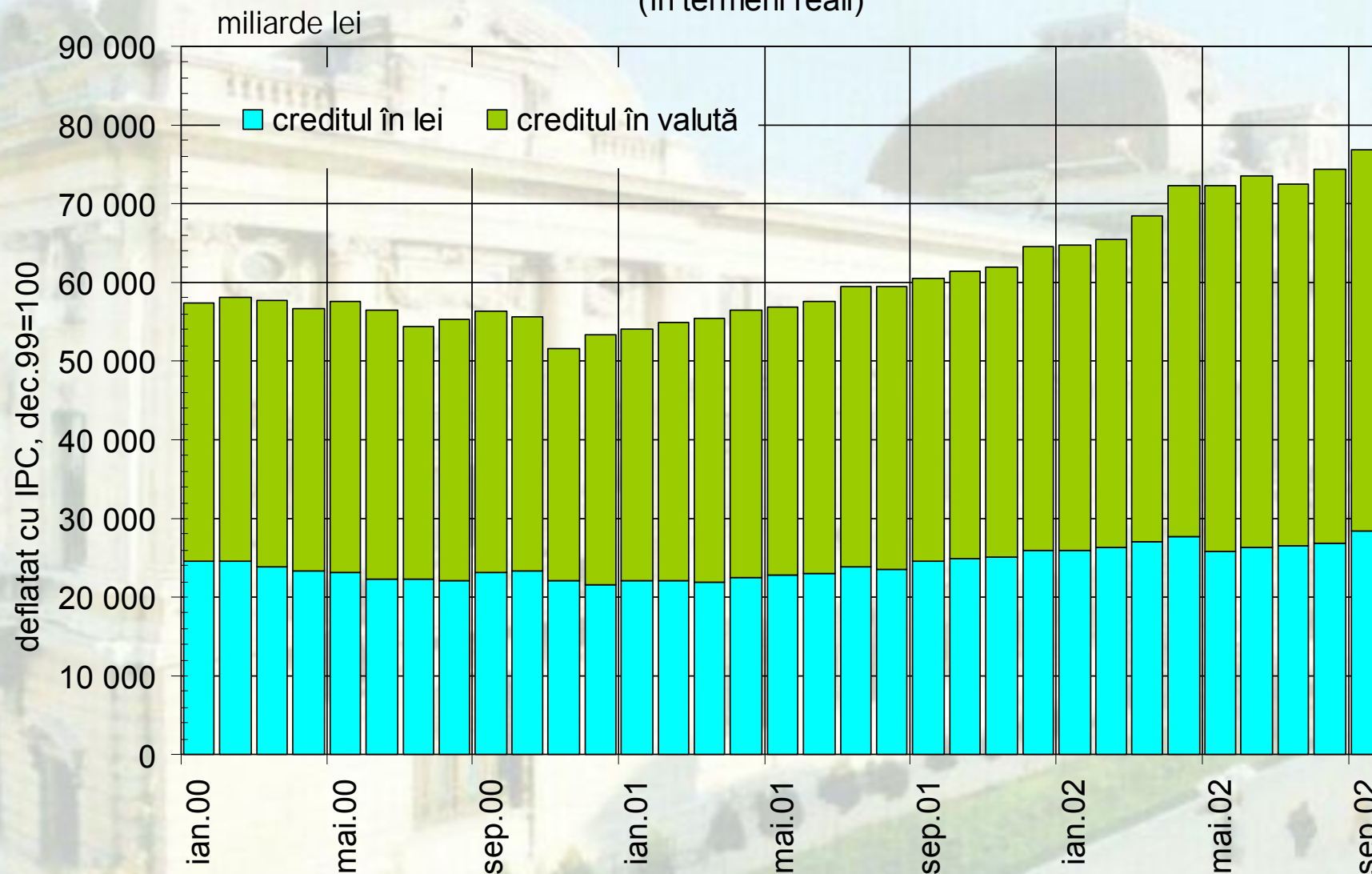
5. Politici de încurajare a creditului în lei

- ✓ Creditul neguvernamental în valută a crescut mult mai rapid decât creditul în lei (33,7% față de 9,7% în termeni reali, în perioada ian.-sep. 2002), amplificând riscul valutar;
- ✓ Pentru a descuraja această tendință, BNR a decis diferențierea nivelului rezervelor obligatorii:
 - 18% în lei (de la 22%);
 - 25% în valută (de la 22%).

Prin această măsură se eliberează în sistem peste 1000 miliarde lei pentru creditare.

Creditul neguvernamental

(în termeni reali)

Sursa: Banca Națională a României

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

I. Conexiuni între politicile BNR și dezvoltarea economiei românești

6. Adoptarea euro

- ✓ Calendarul privind adoptarea euro trebuie să fie prudent, întrucât:
 - forțarea îndeplinirii criteriilor de la Maastricht (convergența nominală) ar putea genera costuri substanțiale în planul economiei reale;
 - realizarea unui minimum de convergență reală cere timp.
- ✓ Experiența țărilor din primul val de aderare arată că o adoptare timpurie a euro este descurajată de țările participante la UEM; politica monetară proprie poate fi menținută chiar și în interiorul UE, atât timp cât sectorul real al economiei continuă să se ajusteze.

II. Măsuri de reglementare bancară și supraveghere (1)

- ✓ Capacitatea de supraveghere prudencială a BNR a fost îmbunătățită prin emiterea unor noi reglementări care vizează:
 - creșterea exigenței în autorizarea conducătorilor, administratorilor și acționarilor băncilor;
 - o mai bună cooperare între instituțiile implicate în lupta împotriva terorismului internațional prin relaxarea prevederilor referitoare la secretul bancar;
 - o protecție sporită a deponenților prin posibilitatea declanșării falimentului unei bănci insolvabile înainte ca aceasta să înregistreze patrimoniu net negativ.

II. Măsuri de reglementare bancară și supraveghere (2)

- ✓ Procesul de consolidare a sistemului bancar a continuat prin:
 - Adoptarea unor noi reglementări referitoare la:
 - limita minimă a capitalului social și a fondurilor proprii: 320 miliarde lei în mai 2003; 370 miliarde lei în mai 2004;
 - cunoașterea clientelei;
 - clasificarea creditelor și a plasamentelor.
 - Armonizarea legislației contabile din domeniul bancar cu Directivele CEE și cu Standardele Internaționale de Contabilitate aplicabile instituțiilor de credit;
 - Armonizarea cadrului legal privind organizațiile cooperatiste de credit cu *acquis*-ul comunitar:
 - autorizarea a debutat în anul 2001;
 - până în prezent au fost parcurse trei etape;
 - analiza va continua pentru rețelele cooperatiste de credit care au fost respinse în a III-a etapă.

III. Măsuri privind modernizarea sistemului de plăți

- ✓ În mai 2001, cu sprijinul băncilor comerciale, a fost înființată societatea TransFonD, destinată procesării plăților interbancare;
- ✓ Beneficiind de fonduri PHARE, în septembrie 2002 s-a organizat o licitație internațională pentru achiziționarea pachetelor de programe informatice;
- ✓ La sfârșitul anului 2004, sistemul de plăți românesc va fi unul dintre cele mai moderne, fapt care va permite:
 - intervale de decontare mult mai scurte;
 - costuri de procesare semnificativ reduse.

IV. Contribuția BNR la negocierea capitolelor de *acquis* comunitar (1)

- ✓ România a început negocierile de preluare a *acquis*-ului comunitar în februarie 2000, iar până la jumătatea lunii noiembrie 2002 au fost deschise 28 de capitole, 15 fiind închise provizoriu;
- ✓ BNR este direct implicată în negocierea a trei capitole:
 - Cap. 3 “Libera circulație a serviciilor”
 - Cap. 4 “Libera circulație a capitalurilor”
 - Cap. 11 “Uniunea Economică și Monetară”

IV. Contribuția BNR la negocierea capitolelor de *acquis* comunitar (2)

- ✓ Capitolul 3, “Libera circulație a serviciilor”
 - chiar dacă negocierile nu au fost încă deschise, închiderea capitolului până la sfârșitul anului 2003 este posibilă datorită gradului înalt de armonizare a legislației românești în domeniu cu *acquis*-ul comunitar.
- ✓ Capitolul 11, “Uniunea Economică și Monetară”
 - a fost deschis și închis provizoriu în iunie 2002;
 - prevede creșterea independenței băncii centrale, interzicerea finanțării Trezoreriei de către banca centrală prin facilitatea de overdraft, interzicerea accesului privilegiat al instituțiilor publice la finanțare;
 - respectarea angajamentelor se va face prin amendarea, până la sfârșitul anului 2004, a Legii nr. 101/1998 privind Statutul BNR.

IV. Contribuția BNR la negocierea capitolelor de *acquis* comunitar (3)

- ✓ Capitolul 4, “Libera circulație a capitalurilor”
 - negocierile au fost deschise;
 - liberalizarea tranzacțiilor din contul de capital se va face etapizat, cu prudență, majoritatea restricțiilor urmând a fi eliminate în perioada 2003 – 2004;
 - închiderea provizorie este posibilă până la sfârșitul acestui an.
- ✓ Riscurile asociate liberalizării contului de capital sunt diminuate de:
 - ponderea redusă a intrărilor speculative, care atenuază pericolul reprezentat de inversarea acestor fluxuri;
 - soldul pozitiv substanțial al transferurilor curente (cca. 1,5 mld. USD/an), care micșorează nevoia de finanțare a contului curent;
 - trendul descendent al dobânzilor interne, care reduce diferențialul față de dobânzile internaționale, îngustând astfel marjele de câștig ale speculatorilor;
 - BNR practică un regim de curs flexibil, care permite absorbția șocurilor asociate volatilității fluxurilor de capital.